

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้วิจัยซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษาและผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 นางสุภักดิ์ โยปัตถุม ครูผู้ดูแลเด็ก
 - 1.2 นางหนูพิน ทาป้อ ครูผู้ดูแลเด็ก
 - 1.3 นางปราณี สุริษา ครูผู้ดูแลเด็ก
 - 1.4 นางตมพร ศรีหาพรหม ครูผู้ดูแลเด็ก
 - 1.5 นางแสงเดือน เฟ็งอารีย์ ผู้ดูแลเด็ก
 - 1.6 นางสงบ โยปัตถุม ผู้ดูแลเด็ก
 - 1.7 นางลำปาง สีหาพรหม ผู้ดูแลเด็ก
 - 1.8 นางบุญสวน นนทะน้า ผู้ดูแลเด็ก
 - 1.9 นางวนพร คำลือ ผู้ดูแลเด็ก
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 วิทยากร จำนวน 1 คน
 - 2.1.1 นางจิราวัตร สุขเกษม วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง จำนวน 4 คน

ประกอบด้วย

2.2.1	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง	จำนวน 1 คน
2.2.1	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง	จำนวน 2 คน
2.2.3	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง	จำนวน 1 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (Kemmis and McTaggart. 1988 : 214; อ้างอิงมาจาก ประวิต เอรารวรรณ. 2545: 11-15) ประกอบด้วยการวางแผน เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นตอนสะท้อนผล (Reflection) มีรายละเอียดและขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง โดยได้ประชุมปรึกษาหารือกันและสรุปรายละเอียดการประชุม ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินงานและปัญหา ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคและวิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นเส้นฐานในการพัฒนา (Base Line Data) โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นเลิศ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาดูงานและสรุปผลการดำเนินงาน 4 ด้านดังนี้

1.1.1 การจัดการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการสอน จิตวิทยาการสอน การเขียนแผนการสอนและการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.1.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ไม่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นกลางแจ้ง สื่อการเรียนรู้ มุมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นต้น

1.1.3 การส่งเสริมภาวะโภชนาการ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประกอบอาหารสำหรับเด็ก โดยได้มีการสุ่มตรวจคุณภาพของอาหาร จึงมีความเชื่อมั่นว่าอาหารกลางวันจัดหามีคุณภาพ

1.1.4 การจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการองค์กร พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงมีโครงสร้างการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการ โดยกำกับ ควบคุมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง ยังไม่พบบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้ร่วมวิจัย ได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยมี

ความเห็นตรงกันว่า ควรมีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดหัวเรื่อง 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน เพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีพัฒนาการอย่างสมวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับต่อไป

1.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา ที่ประชุมได้กำหนดพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาย่อย การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอน การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน ซึ่งที่ประชุมได้เสนอแนวทางการพัฒนาอย่างหลากหลาย เช่น การส่งบุคลากรไปฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และขอเข้ารับการฝึกอบรม ที่ประชุมได้มีมติในการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

1.3 แผนปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรม เป้าหมาย ระยะเวลาการดำเนินงาน ผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งหรือผู้ให้ข้อมูล โยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (วงรอบที่ 1)

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีการเก็บข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล
1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 1.1 การให้ความรู้/ความเข้าใจ	- ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยและสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ได้	5 - 6 กันยายน 2556	- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	- การทดสอบ - การสังเกต	- แบบทดสอบ - แบบสังเกต	- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
1.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์			- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	- การประเมิน	- แบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์	- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
1.3 การสังเกตการจัดประสบการณ์			- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	- การสังเกต	- แบบสังเกต	- วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีการเก็บข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	แหล่งข้อมูล
2. การนิเทศภายใน	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัด ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้	9-30 กันยายน 2556	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - ผู้นิเทศ	- การสัมภาษณ์ - การสังเกต - การประเมินการจัด ประสบการณ์ - การนิเทศ	การเก็บข้อมูล - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมินแผนการจัด ประสบการณ์ - แบบสังเกตการจัด ประสบการณ์ - แบบประเมินการจัด ประสบการณ์ - แบบบันทึกการสังเกต	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2.1 กิจกรรมการจัดประสบการณ์	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จัดกิจกรรม จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					

2. การสังเกต (Observation)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การดำเนินการระหว่างวันที่ 5 – 6 กันยายน พ.ศ. 2556 รวมเป็นเวลา 2 วัน

2.2 การนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศภายในตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดระหว่างวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2556

3. การปฏิบัติ (Action)

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยปฏิบัติดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยได้เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

3.1.1 การบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยและสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ได้ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการบรรยาย ได้แก่ การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมหลัก 6 หลักซึ่งได้แก่ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมเสรี 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา

3.1.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

3.2 การนิเทศภายใน โดยวิทยากรเป็นผู้นิเทศ และกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนดำเนินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อรับการนิเทศ หลังจากนั้นใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวไปในการจัดการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน โดยมีผู้นิเทศร่วมสังเกตการณ์สอน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะภายหลังการสอนเสร็จสิ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องจากการนำเสนอแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียนต่อไป

4. การสะท้อน (Reflection)

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในแล้ว ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ประชุมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสะท้อนผลดังนี้

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้

4.1.1 กิจกรรมบรรยายของวิทยากร เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังบรรยาย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสังเกต ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สังเกต

4.1.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการทำใบงาน โดยวิทยากรเป็นผู้ตรวจใบงาน การประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

4.2 การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินแผน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบประเมิน ซึ่งประกอบด้วย

1.1.1 แบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์รับปฐมวัย 6 กิจกรรม

1.1.2 แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของผู้ดูแลเด็ก

1.1.3 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กระหว่างนิเทศ

1.2 แบบสังเกต ประกอบด้วย

1.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ดูแลเด็กระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการให้

ความรู้

1.2.2 แบบสังเกตของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์ ระหว่างการนิเทศ

1.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ระหว่างการนำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่ครูผู้ดูแลเด็ก นำไปใช้จัดประสบการณ์จริง

1.3 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ

1.4 แบบบันทึกการประชุม

2. ลักษณะของเครื่องมือ

2.1 แบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์รับปฐมวัย 6 กิจกรรมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีโครงสร้างใช้ประเมินแผนก่อนการนำไปจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.2 แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีโครงสร้างใช้ประเมินแผนก่อนการนำไปจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กระหว่างนิเทศมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีโครงสร้างใช้ประเมินแผนก่อนการนำไปจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ดูแลเด็กระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ เป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้สังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ขณะจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.5 แบบสังเกตของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์ เป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้สังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ขณะจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการนิเทศ

2.6 แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ระหว่างการนำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่ครูผู้ดูแลเด็ก นำไปใช้จัดประสบการณ์จริงเป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้สังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ขณะจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.7 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ใช้ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.8 แบบบันทึกการประชุม จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบบันทึกการประชุมแบบมีโครงสร้างยึดแบบตามระเบียบงานสารบรรณ

3. วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แบบประเมิน

3.1.1 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีการสร้าง

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-77) และ ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 119-132)
- 3) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541 : 34-45)
- 4) สร้างแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามกรอบและประเด็นการวิจัย
- 5) นำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขเสนอแนะ
- 6) นำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อความ ความครอบคลุมเนื้อหา ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์และเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการหาค่า IOC ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมบลินตัน (Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 60) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตามข้อ 3.3.4

7) นำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC

8) นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับครูผู้ดูแลเด็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ จำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนก และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

8.1) แบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์รับปฐมวัย 6 กิจกรรม มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.60-0.79 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.95

8.2) แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กมีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.68-0.83 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.9222

8.3) แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนของเด็กระหว่างนิเทศมีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.57-0.81 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.9557

9) จัดพิมพ์แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบสังเกต วิธีสร้าง

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-77) และประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 119-132)

3.2.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ ตามกรอบและประเด็นการวิจัย

3.2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขเสนอแนะ

3.2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อความ ความครอบคลุมเนื้อหา ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์และเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการหาค่า IOC ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมบลินตัน (Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 60) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตามข้อ 3.3.4

3.2.6 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์และ

เนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC เลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.50 ขึ้นไป จัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 แบบทดสอบ วิธีสร้างแบบทดสอบ

3.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์

สำหรับเด็กปฐมวัย

3.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบตามวิธีการของบุญชม ศรีสะอาด (2545 :

69-72)

3.3.3 สร้างแบบทดสอบตามกรอบที่กำหนด นำแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ ดร.วรวรรณ อุบลเลิศ และอาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ เพื่อตรวจสอบแก้ไขเสนอแนะโดยอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย

3.3.4 นำแบบทดสอบที่ผ่านการแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหา โดยหาค่า IOC ตามวิธีของ โรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมบลินตัน (Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 60) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) นายสวัสดิ์ วงศ์ซารี วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผล) ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 . ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดและประเมินผล

2) นางจิรวัดร์ สุขเกษม วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกไร่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ตรวจสอบความเหมาะสมเนื้อหา ภาษา สติ การวัดและประเมินผล

3) นายนำศิลป์ วิเศษ วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย

3.3.5 นำข้อสอบที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรIOC เลือกข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67-1.00ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบ

3.3.6 นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้กับครูผู้ดูแลเด็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ จำนวน 30 คน ได้ค่าความยากง่าย เท่ากับ 0.40-0.67 โดยหาค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.38-0.71 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.9312 และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.9346

3.3.7 จัดพิมพ์ข้อสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.4 แบบบันทึกการประชุม

3.4.1 ศึกษารูปแบบการบันทึกและการเขียนรายงานการประชุม จากคู่มือการ

ดำเนินงานสารบัญ

3.4.2 สร้างแบบบันทึกการประชุม

3.4.3 นำแบบบันทึกการประชุมให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจความถูกต้อง

เหมาะสม

3.4.4 แก้ไขและจัดพิมพ์ นำไปใช้ในการบันทึกข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะของกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัยว่า มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การผลิตสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2. กิจกรรมการนิเทศภายใน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ว่าผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยสามารถปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สื่อ การวัดผลและประเมินผล และการสังเกตบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

3. กิจกรรมการประชุมสรุปผล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มีปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการอย่างไร รวมถึง ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาร่วมกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ข้อมูลจากการทดสอบ นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนนำตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แปลผลจากการประเมิน ซึ่งถือเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลพร้อมอ้างอิงข้อมูลที่เป็นมาของข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม การนิเทศ และแบบประเมินผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัย ได้วางแผนในการเลือกเทคนิคหรือเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้และเทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคเชิงคุณภาพ (Qualitative Technique) โดยยึดหลักสามเส้าหรือการตรวจสอบแบบหลายมิติ (Triangulation) เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลสามด้าน ได้แก่ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Use a Variety of Data Sources) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิจัย (Investigator Triangulation) และการตรวจสอบด้านวิธีการเก็บข้อมูล คือ การใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน ในคราวเดียวกัน แล้วมาพิจารณาข้อมูลที่ได้มา การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์และเอกสาร ซึ่งถ้าข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง ไม่มีความแตกต่างกันเราก็สามารถสรุปข้อมูลที่มีที่น่าเชื่อถือมาก

2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดหลายรอบ จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) และสร้างข้อสรุป

2.2 จัดหมวดหมู่ข้อมูล ตามกรอบการศึกษาวิจัย ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 นำเสนอโดยอิงกรอบของการศึกษาวิจัยโดยวิธีบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่จะใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้สถิติพื้นฐานดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentages) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (μ) โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มประชากร

 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 สถิตินิหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยจะพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปเป็นแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด. 2547:44)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งให้คะแนนเป็น

+1, 0 หรือ -1

ถ้าแน่ใจว่าสอดคล้องกันให้ค่า+1

ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกันให้ค่า0

ถ้าแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกันให้ค่า-1

 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(∞ - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ ∞ แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY